

ABSTRACTS/REZUMATE

CLAUDIU BACIU

PERCEPTION ET UNITE FONCTIONNELLE
CHEZ MAURICE MERLEAU-PONTY

Resumé: L'histoire moderne de la pensée européenne peut être considérée comme un passage de la manière substantialiste de comprendre le monde et l'homme à la manière fonctionnaliste. C'est dans ce contexte qu'on doit comprendre la thèse générale de Maurice Merleau-Ponty, selon laquelle la philosophie ne peut plus être l'analyse d'une subjectivité isolé du monde, d'un sujet transcendantal en sens kantienne, un sujet qui est posé devant le chose en soi sur le quoi il ne peut avoir aucune connaissance, mais qui est transformé par les facultés synt hétiques de cette subjectivité. La philosophie est pour Merleau-Ponty la description d'un « être-au-monde », de l'homme ainsi qu'il vit sans aucune réflexion théorique ou scientifique, de l'homme qui est enfoncé dans un réseau des sens qui sont vit et pas pensés.

Mots-clé: sujet transcendantale, "être-au-monde", "raison opérante", représentation catégorielle, faculté synthétique

PERCEPȚIE ȘI UNITATE FUNCȚIONALĂ LA MAURICE MERLEAU-PONTY

Rezumat: Istoria modernă a gândirii europene poate fi considerată asemeni unei treceri de la maniera substanțialistă de a înțelege lumea și omul, la maniera funcționalistă. În acest context, trebuie să înțelegem teza generală a lui Maurice Merleau-Ponty, potrivit căreia filosofia nu mai poate fi o analiză a unei subiectivități izolate de lume, a unui subiect transcendentă în sens kantian, un subiect care este pus în fața lucrului în sine, asupra căruia el nu poate avea nici o cunoaștere, dar pe care îl transformă prin facultățile sintetice și subiective ale sale. Filosofia este pentru Merleau-Ponty descrierea unei "ființe în lume" a omului care trăiește fără nici o reflexie teoretică și științifică, a omului împins într-o rețea a simțurilor care sunt trăite, nu și gândite.

Cuvinte-cheie: subiect trancendental, a fi în lume, rațiune operantă, reprezentare categorială, facultate sintetică.

ANA BAZAC

SUR L'IMAGINATION CHEZ MERLEAU -
PONTY ET BACHELARD

Résumé : L'ouvrage tend à surprendre quelques similitudes et différences entre Merleau - Ponty et Bachelard en ce qui concerne leur conception sur l'imagination. Mais le traitement de ce problème forme le coeur de leur philosophie en tant que recherche sur la création de

l'homme. La première partie décrit le fondement husserlien de la conception sur la psychologie et la philosophie (phénoménologique) pour l'approche de l'imagination. La deuxième partie discute les éléments de la théorie de l'imagination chez Merleau-Ponty via Sartre. La troisième partie surprend des similitudes et des différences dans l'approche bachelardienne de l'imagination, tandis que, en guise de conclusion, on mentionne quelques aspects concernant l'importance du débat sur l'imagination au-delà de la philosophie théorique (pour reprendre le concept kantien).

Mots-clé: constitution des essences, intentionnalité, passivité corporelle

DESPRE IMAGINAȚIE LA MERLEAU -PONTY ȘI BACHELARD

Rezumat: Lucrarea surprinde unele asemănări și deosebiri între Merleau-Ponty și Bachelard în ceea ce privește concepția lor despre imaginație. Dar tratarea acestei probleme este tocmai miezul filosofiei lor ca cercetare asupra constituirii omului.

Prima parte descrie fundamentul husserlian al concepției despre psihologia și filosofia (fenomenologică) care abordează imaginația. A doua parte discută elementele teoriei imaginației la Merleau-Ponty. A treia parte sesizează similitudinile și diferențele în abordarea bachelardiană a imaginației, în timp ce, în loc de concluzii, se menționează câteva aspecte privind importanța dezbaterii asupra imaginației dincolo de filosofia teoretică (pentru a prelua un concept kantian).

Cuvinte-cheie: constituirea esențelor, intenționalitate, pasivitate corporală

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 22 (2008)

ALEXANDRE CLERET

BINSWANGER, INTERLOCUTEUR PRIVILEGIE POUR LA CRITIQUE DE LA PSYCHANALYSE CHEZ MERLEAU -PONTY

Resumé: Alors qu'il n'est cité que dans un ouvrage, Binswanger constitue une référence capitale pour comprendre la critique et le réaménagement merleau-pontyenne du freudisme puis de la psychanalyse en général. Les deux pensées convergentes tant dans les éléments de critique psychologique mobilisés que dans l'orientation et les thèmes fondateurs de leurs pensées respectives ; il s'agit en effet pour les deux auteurs de critiquer le causalisme, le naturalisme, l'énergétique et le concept même d'inconscient tel qu'il a été thématiqué par Freud, mais au-delà de la critique en elle-même, il s'agit de trouver à travers elle impulsion ou la relance de leur propre interrogation. De ce point de vue, Binswanger et Merleau-Ponty pensent tous les deux à la réforme de l'objet traditionnel de la psychologie et de la philosophie et de l'oscillation constante entre les deux termes du dualisme du sujet de l'objet pour promouvoir la notion d'existence comme troisième voie entre le physique et le psychique ; tout deux insistent sur le lien indéfectible entre cette existence et son expression ; ce sont enfin des conceptions comparables de la transcendance de l'intersubjectivité qui sont défendues, qui permettent de faire converger les anthropologies respectives recherchées par Binswanger et Merleau-Ponty.

Mots-clé: l'analyse existentielle, ontologie, psychologie.

BINSWANGER, INTERLOCUTOR PRIVILEGIAT PENTRU CRITICA PSIHANALIZEI LA MERLEAU –PONTY

Rezumat: Deși este citat doar într-o singură carte, Binswanger este o cheie de referință pentru înțelegerea criticii și a reamenajării merleaupontyeană a freudismului și a psihanalizei în general. Două gândiri convergente atât în elementele criticii folosite, cât și în orientarea temelor fondatoare ale acestora; într-adevăr, aici este vorba de a critica naturalismul, cauzalitatea, energia, ba chiar conceptul de inconștient, așa cum a fost el tematizat de Freud, dar dincolo de critica în sine, este vorba de a găsi, de-a lungul acesteia, impulsul sau relansarea interogației propriie celor doi autori. Din această perspectivă, Binswanger și Merleau-Ponty se gândesc amândoi la reforma obiectului tradițional al psihologiei și filosofiei, cât și la oscilația constantă între cei doi termeni ai dualismului obiect-subiect, pentru a promova noțiunea de existență, ca cea de-a treia cale între fizic și psihic; amândoi insistă asupra legăturii inextricabile dintre această existență și expresia sa; în sfârșit acestea sunt, în cele din urmă, două concepții comparabile despre transcendența intersubiectivității, care apropie toate acele antropologii cercetate atât de Binswanger cât și de Merleau-Ponty.

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 22 (2008)

ADRIANA NEACȘU

PENSEE ET LANGAGE CHEZ MAURICE MERLEAU-PONTY

Résumé : Pour Merleau-Ponty la pensée n'est jamais absolue mais étroitement liée à l'expérience de l'homme dans le monde, l'homme qui est un être concret, c'est -à-dire un corps qui se meut et entre directement en liaison avec celui-là par l'entremise de la perception. En outre, la pensée n'est pas une pensée pure, parce qu'elle ne coïncide pas avec soi-même mais elle se dépasse toujours par l'effort du signifié vers le signifiant. Donc, l'acte par qui la pensée se transcende est le langage. Mais Merleau-Ponty fait distinction entre le langage originaire, qui est le fondement de la pensée, et le langage secondaire, qui exprime à l'aide de symboles la pensée déjà constituée.

Mots-clé: intentionnalité originale, pensée, langage, cogito parlocogito tacite, cogito vertical-cogito horizontal, Être vertical.

GANDIRE ȘI LIMBAJ LA MAURICE MERLEAU –PONTY

Rezumat : Pentru Merleau-Ponty, gândirea nu este niciodată absolută ci strâns legată de experiența omului în lume, care este o ființă concretă, adică un corp care se mișcă și intră

direct în legătură cu aceasta prin intermediul percepției. În plus, gândirea nu este niciodată o gândire pură, pentru că ea nu coincide cu sine însăși, ci se depășește întotdeauna printr-un efort al semnificatului către semnificant. Deci, actul prin care gândirea se transcende, este limbajul. Dar Merleau-Ponty face distincție între limbajul original, care este fundamentul gândirii, și limbajul secundar, care exprimă, cu ajutorul simbolurilor, gândirea deja constituită.

Cuvinte-cheie: intenționalitate originală, gândire, limbaj, cogito vertical, cogito orizontal, ființa verticală

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 22 (2008)

ADRIAN NIȚĂ

LA CHAIR DU MONDE CHEZ MERLEAU-PONTY

Résumé : Le texte soutient l'idée que le corps en tant que la chair du monde montre l'accent sur l'ontologie dans la phénoménologie de Merleau-Ponty et soutient dans le même temps la continuité de ses préoccupations ontologiques de l'ouvrage *La phénoménologie de la perception* à l'ouvrage *Le visible et l'invisible*.

Mots-clé: phénoménologie, ontologie, corporéité, l'être au monde

CARNEA LUMII LA MERLEAU-PONTY

Rezumat: textul susține ideea că corpul ca carne a lumii arată accentul pe ontologie în fenomenologia lui Merleau-Ponty și susține în același timp continuitatea preocupărilor sale ontologice de la lucrarea *Fenomenologia percepției* la lucrarea *Vizibilul și invizibilul*.

Cuvinte-cheie: fenomenologie, ontologie, corporalitate, ființa în lume

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 22 (2008)

IOAN N. ROȘCA

LE RAPPORT CORPS – AME CHEZ MERLEAU-PONTY

Resumé: Par l'idée de l'ambiguïté de la connaissance perceptive et intellectuelle, M. Merleau-Ponty suggère, pourtant, l'existence d'un isomorphisme entre le corps et l'âme, entre la matière et l'esprit. Je considère que cet isomorphisme caractérise tant le rapport entre l'existence phénoménale et le sujet perceptif, autant que la relation entre l'essence et l'intellect.

Mots-clé: hypostases du corps humain, subjectivité, perception

RAPORTUL CORP-SUFLET LA MERLEAU-PONTY

Rezumat: Prin ideea ambiguității cunoașterii perceptive și intelectuale, M. Merleau-Ponty sugerează, de asemenea, existența unui izomorfism între corp și suflet, între materie și spirit.

Personal, consider că acest izomorfism caracterizează atât raportul dintre existența fenomenală și subiectul perceptiv, cât și relația dintre ceea ce este esențial și intelect.

Cuvinte-cheie: ipostaze ale corpului uman, subiectivitate, percepție

ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA – SERIA FILOSOFIE, nr. 22 (2008)

BRUCE A. LITTLE

**PHILOSOPHY AT THE BEGINNING OF THE
21ST CENTURY**

Résumé: À la dernière moitié du 20 e siècle, la postmodernité a rejeté entièrement la notion de réalité objective et celui de vérité. On doit s'en souvenir que la vérité en dépend de ce qu'il montre et s'il n'y avait aucune réalité objective il n'y avait aucune vérité non plus. Mais aujourd'hui, au commencement du 21e siècle, est survenue une nouvelle vue appelée la post-modernité qui est un retour subtil à la modernité et qui tend à trouver des choses fermes dans la réalité et des certitudes dans la pensée. Ainsi, ce courant reconnaît que notre expérience nous enseigne qu'il y a un monde réel qui existe indépendamment de nous, indépendamment de nos expériences, de nos pensées et de notre langue. À ce moment il semble qu'il y a une opportunité de revenir à une position réaliste, qui a du sens tant dans la science que dans la théologie. Elle fournit une vision du monde qui se veut correspondante à la réalité, cohérente en lui-même et capable à répondre systématiquement aux questions de la vie.

Mots-clé: vérité, post-modernité, objectivité, réalisme

FILOSOFIA LA INCEPUTUL SECOLULUI XXI

Rezumat: În ultima jumătate a secolului XX postmodernitatea a respins în întregime noțiunea de realitate obiectivă și de adevăr. Trebuie să ne amintim că adevărul depinde de realitatea la care face trimitere și că dacă nu exista nici o realitate obiectivă nu există nici adevăr. Dar astăzi, la începutul secolului XXI a apărut o viziune nouă, denumită post-modernitate care este o întoarcere subtilă la modernitatea în care se afirmă tendința de a căuta lucruri ferme înăuntrul realității și certitudine înăuntrul gândirii. Astfel, acest curent recunoaște că experiența noastră ne învață că există o lume reală care există independent de noi, indiferent de gândurile noastre și de limba noastră. În acest moment se pare că există o oportunitate de a reveni la o poziție realistă, care are sens atât în știință cât și în teologie. Ea ne oferă o viziune asupra lumii care se vrea în corespondență cu realitatea, coerentă în sine și în măsură să răspundă în mod consecvent la întrebările vieții.

FRANÇOIS RIVENC

CONTEXTUALISME ET INDEXICALISME

Résumé: L'article expose quelques variantes de l'indexicalisme, dont les unes peut être considérées comme expression d'un contextualisme modéré et les autres – comme expression d'un contextualisme radical. En ce contexte il se concentre sur les conditions de vérité, en analysant la relevance des équivalences-T pour ce problème. Il considère que la trivialité de ces équivalences, capitale quand il s'agit de les utiliser comme critères d'adéquation de toute définition d'un prédicat de vérité, montre clairement qu'il n'y a aucune raison de penser qu'elles réalisent leur ambition proclamée, d'exhiber plus clairement les conditions de vérité objectives, mondaines, factuelles, des phrases.

Mots-clé : contextualisme, indexicalisme, descriptions contrefactuelles, conditions de vérité, sémantique translationnelle, sémantique vériconditionnelle, équivalences-T

CONTEXTUALISM ȘI INDEXICALISM

Rezumat : Articolul expune câteva variante ale indexicalismului, dintre care unele pot fi considerate ca expresie a unui contextualism moderat – iar altele ca expresie a unui contextualism radical. În acest contex, el se concentrează asupra condițiilor de adevăr, analizând relevanța echivalențelor- T în această problemă. El consideră că trivialitatea acestor echivalențe, capitală când este vorba să le utilizeze drept criterii de adecvare a oricărei definiții a unui predicat de adevăr, arată clar că nu există nici un motiv de a gândi că ele își realizează ambiția proclamată, de a evidenția mai clar condițiile de adevăr obiective, mundane, factuale, ale frazelor.

Cuvinte-cheie: contextualism, indexicalism, descripții contrafactice, condiții de adevăr, semantică translațională, semantică vericondițională, echivalență-T.

RALUCA BĂDOI

VISAGE ET TRANSCENDANCE. ESSAI SUR L'ALTERITE COMME UNE CONTREPHENOMENOLOGIE

Resumé: L'auteur fait une analyse de la philosophie d'Emmanuel Levinas pour mettre en évidence sa conception sur le visage en tant que contre-phénomène. Selon Levinas, le Tu ineffable est incarné dans le visage, le seul qui rend compte de la relation directe à autrui. Le visage levinasien n'est pas le visage charnel, n'est pas une image, il ne peut pas être représenté, il est non plus un concept philosophique ou une catégorie. Le visage signifie. Il est l'ultime signification. Présent au monde, mais n'étant pas dans le monde ou du monde, le visage est une présence étranger e qui s'oppose au phénomène parce qu'elle est la trace de la transcendance, donc du Dieu.

Mots-clé: visage, phénomène, contre-phénomène, présence-absence, trace, l'Autre, transcendance.

CHIP ȘI TRANSCENDENȚĂ. ESEU DESPRE ALTERITATE ÎNȚELEASĂ CA O CONTRA-FENOMENOLOGIE

Rezumat: Autorul realizează analiza filosofiei lui Emmanuel Levinas pentru a evidenția concepția sa asupra chipului văzut ca un contra-fenomen. După Levinas, chipul încarnează un Tu inefabil, singurul care poate întreține și genera relația directă cu celălalt. Chipul levinasian nu este chipul de carne sau o imagine; el nu poate fi reprezentat, nefiind un concept filosofic sau o categorie. Chipul semnifică. El este semnificația ultimă. Prezent în lume, dar nefiind nici în lume, nici al lumii, chipul este o prezență străină care se opune fenomenului, întrucât el este urmă a transcendenței, altfel spus, a lui Dumnezeu.

Cuvinte-cheie: chip, fenomen, contra-fenomen, prezență-absență, urmă, Celălalt, transcendență.